

గాత నిద్రలో నుంచి హఠా

జ్ఞాన మెరుగు పద్మిన్యయితే తటాన కళ్ళు తెరిచారు రామదాసు. అది తనకు పరిచితమైన బొటాగాదు. కాను పుట్టి వెళ్ళి ఎవరై సంవత్సరాల సుదీర్ఘకాలం జీవించిన ఈ మండలంలో దీనికి బొత్తిగా పొక లేదు. ఏ గ్రహానుంచి ప్రసవిస్తున్నదో, ఏ, ఎండకు వెళ్ళాలిగా మధ్యస్థంగా అక్కడ నెలకొన్న కాంతి అన్వేషణగా వుంది. ను చూపు అనినంత పేరకు లెక్కకు మిక్కిటంగా మనోవృత్తాలు నిలబడి వున్నాయి. వాటి కాలోపకాలాలు నలుదిశలకూ విస్తరించి పరస్పరం దట్టంగా అట్టుకపోవడం వల్ల ఆ ప్రదేశం చలువ పందిరిలా, వెయ్యి రోళ్ళు మందపలా వుంది. ఆ కప్పుపైన లోక మనేది వుండోలేదో తెలియరావడం వుంది. అసైంతో తెచ్చి అల్లపరుపుగా పోసినట్లన్న నున్నది యిసుకపైన వేలకొంది వుంది వ్యక్తులు. కూర్చుని, పడుకుని, చెట్టుచీకెకు అనుకుని ఏకాంతి తీసుకుంటున్నారు. అది రామదాసు కలలో నైనా తిహించి ఎక్కడిని సన్నిహితం. తన దిన్నతనంలో చచ్చిన కథ ఒకటి అప్పడతనికి గుర్తుకొచ్చింది. ప్రవరుడనే అమాయక బ్రాహ్మణుడొకడు

సద్గతి

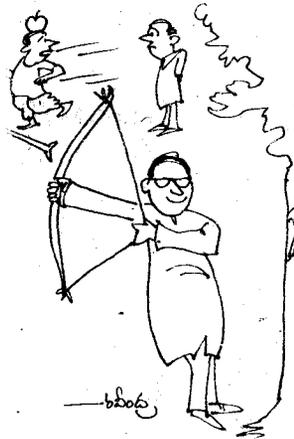

ఎవరో దోచివ్వరి యిచ్చిన పసరుమందు పోదాంకు పూసుకుని, దాని ప్రభావం వల్ల వెళ్ళి వెళ్ళి హిమాలయాపర్వత సానువుల్లో తాలిపోయాడట! తన విషయంలోనూ అలాంటిదేదో జరిగివుందాలి...

సన్నివేశానికి తగ్గట్టు అక్కడి మనుషుల చాలకం గూడా చిహ్నారంగానే కనిపించింది రామదాసుకు. సంకాపనలో మానవ్రాసిన సన్నుతున్నట్టుగా వాళ్ళు స్తబ్దులై వున్నారు. ఉంకడం, పలకడం మానుకుని దేనికోసమో ఆతురతగా వేచిచూస్తున్నట్టున్నారు. కా తం పైన గీచిన బొమ్మల్లా వాళ్ళంత పలకనగా కనిపించడానికి కారణమేమిటో రామదాసుకు కాస్త అలస్యంగా స్ఫురించింది. పొవవు, వెడల్పు, మందం అనే మూడు కొంతల్లో వాళ్ళకు నెరుదటి గెండు కొంతలు మాత్రమే

వున్నట్టున్నాయి, మూడోదిలేదు, కొంపదీసి వీళ్ళు దయాలు కాదుగదా!-బెంజేలు పడి పోతూ అనుకున్నాడు రామదాసు. వెంటనే ఎందుకైనా మంచిదని తన నైపు తానొక సారి చూచుకున్నాడు. ఆ చూచిన క్షణంలో రామదాసుకు ఉన్న మతికూడా పోయినట్టుయింది. అప్పుడతని శరీరంలో రక్తమనేడుండే, అది అవిలై పోయివుండేది. అప్పుడతని శరీరంలో గుండె అనేడుండే, అది ప్రయ్యలై పోయి వుండేది. ఇది శరీరమా? కానేకాదు. వట్టిగిడ దూది పింజ. గాలితో తయారు చేసిన ఆకారం.

అయిన గురి
అప్పుడుంటే
నా స్వప్నం
... అందుకే
పరుగు....

“మంచి మాటే! కానీ ఆ మాటకొస్తే జీవుడి పాలిటికీ శరీరం మాత్రం చెరసాల గాకపోయిందా నాయనా?”

రామదాసు లోని సమయ స్ఫూర్తి చురుగ్గా వణిచేయసాగింది. “గొప్ప విషయమే సెలవిచ్చారు స్వామీ! దానని పుట్టని సద్గతికి దారీ చెడుకోర్కెవలననే నాకావశ్యతయం గూడా! ఆమృతానా ఆడగండే పెట్టదంటారుమరి. అందుకే ఓ చెబుతున్నాను. నా పేరు రామదాసు. మా పూర్వుల రంగనగరం అన్న దానం రామదాసు అది రంగనగం. రంలో అందరికీ తెలిసేమట్టు. రోజు ఒకటికి పది మందికి తోగ్గకుండా ముప్పుయేళ్ళ పాటు నేను అన్నదాం బేస్తూ వచ్చాను. దయానంద అన్నదానమందిర స్థాపనకు, నిర్వహణకు పూర్తి బాధ్యతనాడే! నిరుపేదలకు, బిచ్చగాళ్ళకు కడుపుసిండా అన్నం పెట్టడం కంటే....”

“నాయనా రామదాసు!” వారిందినట్టుగా అన్నాడు దివ్య పురుషుడు. “ఎలాగైనా మీర మానవులు. భగవద్స్మృతిలో మానవులు తెలివైన వాళ్ళకంటే తక్కువ. కొంచెం అవకాశం దొరికితే వాళ్ళలాగే విపరీత కరవున వాళ్ళ వకలా పుచ్చుకోగలరన్న భయం మాకుంది. అందుకని మేమేదేసామో తెలుసా భూలోకంలో ప్రతి ఉద్యోగిని గురించి ఒక సర్వీసు రిజిస్టరు వేసుకొనాడుగదా! అట్లా ప్రతిమానవునికీ సంబంధించి యిక్కడో వైలు వుంటుంది. ఎప్పుడోకప్పుడు అతడి సంబంధించిన బాగోగులు అప్పుడో ఉత్తమంభద్రతూ వుంటాయి. అందుకని గుణ్యంగా ఫలాఫలాలు నిర్ణయ మవుతాయి ప్రస్తుతానికి నువ్వీ విషయాన్ని గుర్తుంచుకుంటే చాలు! ఇంతే సంగతులు....”

మరుక్షణాన ఆ దివ్యపురుషుడున్న చోట పట్టి కాంతి చూమం మాత్రమే కనిపించింది

క్రమక్రమంగా అది పలచబారి అంతర్లితమై పోయింది.

రామదాసు కెందుకో ఆ దేవతా పురుషుడి రోరణి అంతగా నచ్చిందిగాదు. అతడు గనక కొంచెం ఓపిక వహించి వుంటే రామదాసు మరెన్నో మంచి విషయాలు చెప్పగలిగి వుండేవారు. వస్త్రం చిరిగి పోతుంది. ధనం కరిగిపోతుంది. భూమి అన్యాయంకావచ్చుతుంది. అన్నం అలాగాదుగదా! అది ప్రాణాలను నిలబెడుతుంది... ఇలా భూలోకంలో అన్నదానానికి ఎంతో ప్రశస్తి వుంది. మానవులు తెలివైన వాళ్ళకుంటే సరిపోయిందా? తీరామారా వాళ్ళ మాటల్ని ఆలకించకపోతే ఎలా?

ఎలాగూ వైకి లేవడమైంది. గాలిలో తేలిపోతున్నట్టుగా విహరించడం గూడా ఆనంద ప్రదంగావుంది. ఒకసారి ఆ రామాన్నంతా చుట్టి వస్త్రేపోలా!.... రామదాసు ముందుకు కదిలాడు.

కాలచక్రం కదలకుండా నిలిచిపోయినట్టున్న ఆ ప్రదేశంలో తానెంత సేపు విహరించాడో రామదాసుకు తెలియదు. ఎన్నెన్నో జీవాత్మలు అతనికి తారసిల్లాయి. కానీ వాటిలో పరిచయమున్న ముఖం ఒక్కటైనా లేదు. రంగనగరమేం చిన్నదిరా? పెద్ద మునుసు పాలిటి. ప్రతిరోజూ ఎందరో కొందరు పరలోకానికి ప్రయాణం కడుతునే వుంటారు. ఇటీవల వచ్చిన వాళ్ళెవరైనా కనిపిస్తే బాగుండి పోవును. తెలిసిన వాళ్ళెవరూ లేకపోవడం వల్ల ప్రాణాలకు చాలా యిబ్బందిగా వుంది....

అలా అనుకుంటున్న క్షణంలో రామదాసుకు ఓ చెట్టు దాపున చిరపరిచితమైన ముఖం ఒకటి కనిపించి నట్టయింది. రామదాసు శరవేగంతో అటువైపు పురోగమించాడు. దగ్గరికి వెళ్ళసరికి అనుమానం కాస్తా

నివృత్తి అయిపోయింది. అతగాడ్లు ముకుంద రావే! ప్యాక్టరీ యజమాని ముకుందరావు.

“ఏవయ్యా రామదాసు! నువ్వు యిక్కడి కొచ్చేవావా! చాలా సంతోషం! అన్నట్టు మనిద్దరిలో ముందుగా దీకెట్టు పుచ్చుకున్న దెవరో ఎరుగుదువా?” చిద్విలాసంగా పలకరించాడు ముకుందరావు.

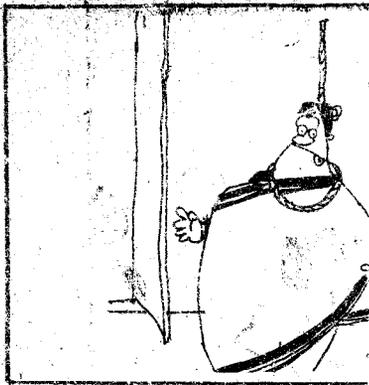
“మాట మాత్రం మృదువు. మీరీ గుండే మాత్రం రాతిబండ” అనుకున్నాడు రామదాసు వైకి మాత్రం ఒక దరహానాన్ని ఒలకబోసి నేను కెందుమాసాత పాటు జబ్బు పడ్డానులేండి! ఆపైన ఎప్పుడో స్వార్థకం తప్పింది. అస్థితిలో ఎన్నాళ్ళున్నానో తెలియదు. నా తెలివి నాకొచ్చే పరికి యిక్కడున్నాను....” అన్నాడు.

“నో నేనందుకు వ్యతిరేకం. హార్వే ఎటాక్ గద! మ ర దాన్ని ఆశ్రయించడంగానీ, జబ్బుతో తీసుకోవడంగానీ లేదు. ఎమర్జెన్సీ ప్రయోజనమున్నమాట!”

“అయ్యో, పాపం! మీ ప్యాక్టరీ వ్యవహారాలన్నీ ఏమైపోయాయో! వాటివెపరికైనా అప్పగించారో లేదో? ఇంతకీ ఏలైనామా అయినా సిద్ధంచేకారోలేదో...” అను తాపం ప్రకటించాడు రామదాసు.

“అబ్బే, మరేం పరవాలేదు లేవయ్యా రామదాసు! అన్నింటికీ ముగియ గానే ఏర్పాట్లు చెసి వుంటాను. వ్యాపార దమ్ములైన కొడుకులున్నారు. సాంకేతిక నిపుణులున్నారు. ఒక్క దామకోకుండా పనిచేసే కార్మికులున్నారు. నాజ్యక మా శ్రధానాళయం గనుక, మా సరుకులకు కావలసినంత గిరాకీ గూడావుంది. నా వ్యాపారసాపారాలని గురించి నాకేమీ బెంగలేదు. ఇంకా మీ అన్నదాన కార్యక్రమాలను గురించి తలుచుకుంటేనే నాకు దిగులుగా వుంది. విరాళాలు సేకరించే దెవరు? “పలనా వారి విరాళంతో ఈరోజు యంతమంది బీదలకు అన్నం పెట్ట బడును” అంటూ బోధ్యపైన ప్రకటించే దెవరు? సామగ్రిని చేరవేసే వంటలు చేయించే దెవరు? సకాలంలో అన్నదాన కార్యం నిర్వహించే వారెవరు? మీరక్కడలేకపోయాక దానిగతి అలోగతే! ఈపాటికి మీ అన్నదానమంది రంలో ఒక సారాదుకాణం వెలిసివున్నా ఆశ్చర్యపడనక్కరలేదు....”

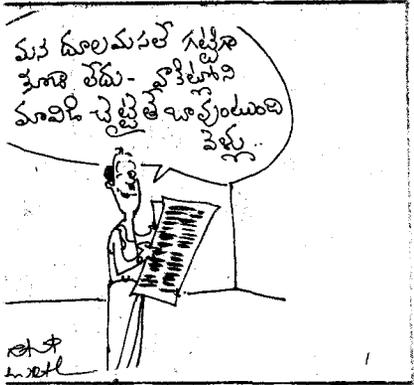
“ఓరిపిడుగా! నీ పెదవులపైన మంద హాసమైతే, హృదయంలో చంద్రహాసంరా నాయనా!” అనుకుంటూ వురుక్కున్నాడు రామదాసు. అయినా అభావం వైకి వ్యక్తంగా కుండా “ఏంచేముగలమంటే! లోకంలో ఉపకారచింతన తగ్గిపోతోంది. స్వార్థ భావన బలసిపోతోంది. మంచి పనులు చేసే ఓపిక

ఎవరి కుంటుంది? కాలంగడివే కొ
లోకం ముంతగా పాడైపోయేటట్టుంది!
అంటూ నిట్టూర్చాడు.

“మరి ఆంధ్ర నిరాలావాడం పని
రాదయ్యా? రామదాసు! మనం లేకపోం
నంత మాత్రాన లోకం పాడైపోతుందన
కోడం ఆమాయకతయ్య!” గల గలానవ్వేస్తూ
అన్నాడు ముకుందరావు.

ముకుందరావు పట్ట పట్టానంత కోప
వచ్చింది రామదాసుకు. రంగనగరంలో క
నాత్తుల జాబితా తీసి తయారు చే
అందులో ముకుందరావు పేరు అగ్రస్థానం
వుంది తీరాలన్నది రామదాసు నమ్మక
క్లిష్టాత్ ప్రారంభించి, మూడు ప్యాంట్
లకు యజమాని కాగలిగాడంటే, అతడెం
మటనా మటనా సమర్థులో తేలిపోతుం
ప్యాంట్ల పని వాళ్ళ దీక్షయంతో అత
ఖరా ఖండిగా వ్యవహరించడం గురిం
కథలు కథలుగా చెప్పుకుంటూ తిరిగి
అయిదు నిమిషాల లోపగా వచ్చినా ఒకపు
జీతం కట్టేస్తానని చెప్పింది రోజుల సెల
వాడుకున్నాకీ వచ్చిగొట్టేదానా సెల
మంజూరు చేసేదిలేదంట! పావురాళ్ళ గూ
లాంటి కార్మికుల కట్టెపట్టె అదైనను, కరె
చార్జీలనుగూడా జీతంబట్టుల్లో నుండి మిన
యించుకుంటాడంట! ఎవరైనా అనారోగ్య
గురైతే, ప్యాంట్ల దాక్టరు దగ్గర సర్టిఫికే
తేస్తేగానీ ఒక్క కోర్కెంట! ఇవన్నీ అ
వుండగా, ముకుందరావు పేరేలేనరికి రా
దాసుకు ఒక్క ముచ్చటేందంటే అందు
ప్రబలమైన కారణం మర్చిపోయింది. విరా
కోసం అతడెన్నో సాధ్య ముకుందరావ
దర్శించాడు. అనాళ్లకు, అప్పులకు తోడ
డం కోసం ధనవంతులు ముందుకురావల
ఆవశ్యకతను గురించి పరిపరి విధాలుగా
చెప్పడానికి ప్రయత్నించాడు. అన్న
ప్రాశస్త్యాన్ని గురించి ఉగ్రపించాడు.
ఎంతగా ప్రారంభించినా ఈ పెదమ
మొండి చెయ్యే చూపిస్తూ వచ్చాడు. ఇలా

వారికి సర్దతి రమ్మంటే ఎలా వస్తుంది? రాడు
రానేరాదు. మరు జన్మలో ఇతడేమైపుడలాడో
చూడాలి....

ఆ క్షణం కూడా రానేవచ్చింది. జీవాత్మల
న్యాయ స్థానానికి రావలసిందిగా రామదాసుకు
కలుగరందింది. తనను గురించి వెలువ
తీర్పు పట్ట పరిపూర్ణమైన ఆశాభావమే వున్న
ప్పటికీ తీరా బయడైర వలసి వచ్చేటప్పటికి
రామదాసు కాస్తా తబ్బిబ్బు పడిపోయాడు
దాని ధానికి అదొక అపకతుసంలా ప్రవేశ
ద్యారాన్ని సమీపించే సరికి బయటి కొస్తున్న
ముకుందరావు ఎదురయ్యాడు. అతని ముఠ
వర్చుస్తు చూస్తుంటే దానిముందు చంద్ర
బింబం దిగదుడుపుతైనా పనికిరాదేమో న
పించి రామదాసు దిగాలపడిపోయాడు.
“వెళ్ళొస్తానయ్యా? రామదాసు! నా రిక్కా
సంతృప్తికరంగా వుండటం రాబోయే
జన్మలో మరుభూముల్ని పండించడంకోసం
నదులకు ఆనకట్టలు గట్టే బృహత్కార్యాన్ని
నేను చేబడతానంట! సెంపుమరి. వెళ్ళి నీ వి
యమేమైందో చూడు.” అంటూ అంత
కంతకూ దూరమైపోయి, అఖరుకోక తారకలా
మారి అంతరాళంలో కలిసి పోయాడు
ముకుందరావు.

రామదాసు కోపోద్దేకంతో నిర్విజృంభణ
పోయాడు. “అన్యాయం, అక్రమం” అని
గొంతెత్తి అరవాలని పించిందతనికి! భా
లోకంతో బాటు అన్ని లోకాలు యికబాగు
చేయడానికి వీలేనంతగా పాడైపోయినట్లు
తోచింది. ఇక్కడి న్యాయ స్థానంలోని దర్శ
మహామాత్రుడెవరో తనకు తెలియదు. ఎవ
రైతేనేమి? తనకింక భయంలేదు. ముకుంద
రావు పట్ట యింతటి బెదార్థం చూపించడం
లోని బెదిరిత్యమేమిటని అతణ్ణి నిలదీసి అడిగి
స్తాడు
విశాల సభాస్థలిలో మహాన్నత ధర్మావ
నంపైన కొలువు దీరిన న్యాయమూర్తి రామ
దాసు అంతరంగంలోని ఇంగితాన్ని యిట్టి

గ్రహించేవాడు. చిరునవ్వుల దీప్తి ముఖ
మందలానికి వన్నెలు దిద్దుతుండగా, నిప్పుల
మీద నీళ్ళు చల్లినట్లు యిలా అన్నాడు.
“నాయనా రామదాసు! మా నవ్వుల్లో
పూర్తిగా మంచివాళ్ళుగానీ, కొత్తిగా చెడ్డ
వాళ్ళుగానీ వుండరు. మంచిచెడ్డలు, రాగ
ద్వేషాలు, త్యాగకోభాలు ఎంతో కొంత నిష్ప
త్తిలో ప్రతిమనిషిలోనూ వుంటాయి. అందు
వల్ల ఏ మనిషి ప్రవర్తనలోనైనా కొన్ని
లోపాలు కొట్టవచ్చినట్టుగా కనిపించవచ్చు.
కానీ అదంత ముఖ్యంగాదు. ఫలానా మనిషి
వల్ల సమాజానికి మేలు చేశారంటే, లేక
కీడుకలిగిందా అనేది ముఖ్యమైన ప్రశ్న.
ఇప్పుడా దృక్పథంనుంచి ముకుందరావు జీవి
తాన్ని పరిశీలించాలి. అతడి మూలంగా కొన్ని
వందల మందికి జీవనోపాధి చేకూరింది
అయ్యా కుటుంబాలలోని వ్యక్తుల జీవితానికి
భద్రత సమకూరింది. వారిలో కొందరి
పిల్లలు బాగా చదువుకుని ఉన్నత పదవుల్లోకి
వెళ్ళగలిగారు. మరికొందరు వృత్తి విద్యల్లో
నైపుణ్యం సంపాదించారు. అతడి ప్యాంట్ల
వల్ల స్థానికంగా లభించే ముక్తి వస్తువులకు
గిరాకీ హెచ్చింది. ముడి సరుకులు చేరవేయ
డానికి, తయారైన వస్తువులు తరలివచానికి
రవాణా సమపాయాలు కావలసి వచ్చాయి.
ఇలా ఎందరికో అతడు ప్రత్యక్షంగాను
పరోక్షంగానూ పని కల్పించాడు. అలాంటి
వాడికి మరొక మంచి అవకాశం యివ్వడానికి
తటవటాయింప నక్కరలేదు. మనింక నీ
విషయం మంటావా? నువ్వు మాచుక్క విముఖు
డివి. యథాతథవాడివి. నీ దృక్పథంలో
సంపన్నులు సంపన్నులుగానే వుండాలి.
నిరుపేదలు నిరుపేదలుగానే వుండాలి. వాళ్ళ
డబ్బుతో వీళ్ళ అన్నం పెట్టి నువ్వు మాత్రం
మధ్యలో ఉల్కగా కీర్తిని కొట్టెయ్యాలి.
నీ మూలంగా సోమరి పోతుల సంఖ్య
హెచ్చింది. అనాడుల్ని ఆడుకుంటున్నా మన్న
భావన వల్ల కొందరు ధనవంతుల్లో స్వాతి
శయం బలిసింది, వెరళి దీనివల్ల సమాజం
ఒక్క అడుగైనా ముందుకు వేయలేక
పోయింది. దానిచేత యికా నాలుగడుగులు
వెరకు వేయించాలన్న తిరోగమర వాడమే
నీ ధ్యేయమైపోయింది. ఏ విధంగా చూచినా
నువ్వు క్షమాార్థుడివికావు. అందువల్ల వరుసగా
మూడు జన్మలు నువ్వు....”
“వరుసగా మూడు జన్మలు నేను?!”
ఊక్తిచించి చూస్తున్నాడు రామదాసు.
నిమ్మకంగా తిరుచెప్పాడు ధర్మ
మూర్తి.
“పేతగా జన్మిస్తావు!”